

# SPF

Test předpokladů ke studiu  
na Filozofické fakultě  
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 15



Filozofická  
fakulta

# 2023

## Verbální myšlení a jazykové kompetence

- 01.** Které z následujících slovních spojení obsahuje označení staročeské délkové míry?
- a) být v tom až po uši
  - b) dorazit jen na skok
  - c) nesahat někomu ani po paty
  - d) vyhýbat se někomu na sto honů
  - e) mít to jedním vrzem
- 02.** Knihy v pevné vazbě obsahují vpředu a vzadu spojený list, který slouží k přichycení knižního bloku k deskám. Jak se nazývá?
- a) incipit
  - b) spojovník
  - c) frontispis
  - d) předsádka
  - e) patitul
- 03.** Ve slovanských jazycích existují slova formálně podobná, s podobnými slovními základy, liší se však svým významem. Najděte význam polského slova *obecny*.
- a) obtížný
  - b) obecní
  - c) obecný
  - d) oběžný
  - e) přítomný
- 04.** Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.
- a) horúco
  - b) жа́рко (žárko)
  - c) горе́що (gorešto)
  - d) gorąco
  - e) horrendo
- 05.** Slovo *vazba* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. V jedné z následujících vět je ovšem výraz *vazba* užít NEVHODNĚ. Najděte ji.
- a) Jeho otec má vazby na vlivné politiky.
  - b) U mladistvých je vazba mimořádným zajišťovacím prostředkem.
  - c) Byl to chlap jako vazba.
  - d) Jednalo se o knihu s poloplátěnou vazbou.
  - e) Učili jsme se trojně vazby.
- 06.** Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?
- a) Nejenže si nevšimla, jestli odtud vyjíždělo nějaké vozidlo, ani nevěděla, jak dlouho tu sedí.
  - b) V rukách držela neuměle spleteného slaměného panáčka ozdobeného bobulemi a nad lemem sukně měla zbytky slámy.
  - c) Nehýbala se, ruce měla v klíně, něco malého v nich držela a tupě zírala směrem k mužům.
  - d) Bylo ale těžké si představit, že by tahle kamenná socha někam prchala.
  - e) Do sálu ale náhle vkročila energická žena s nepřehlédnutelnou pokrývkou hlavy, která se všem velmi líbila.

**07.** Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) drahocenné šperky
- b) antagonistický protiklad
- c) ryzí zlato
- d) laciné pozlátka
- e) věrná kopie

**08.** Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbliže.

- a) darebák – pobuda
- b) nuzák – nicka
- c) ničema – darebák
- d) nicka – ničema
- e) pobuda – zlořád

**09.** V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

*Mnoho respondentů odpovědělo, že do gastronomie by v současné době neinvestovali.*

Jakého tvora toto slovo označuje?

- a) rybu
- b) psa
- c) drůbež
- d) hmyz
- e) lesní zvěř

**10.** Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

*Sápal se po ... tašce.*

- a) tvoji
- b) své
- c) naší
- d) jejích
- e) svojí

**11.** Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Vítku, kdy už přestaneš opisovat a začneš používat vlastní hlavu?
- b) Před otevřením, byla u vchodu do obchodu pořádná fronta.
- c) Pokud tady ta zpráva nebude, než skončí pracovní doba, máte padáka.
- d) Protože jsme ani jeden nechtěli dostat vyhazov, domluvili jsme se, že budeme spolupracovat.
- e) Abychom se nemuseli potkat odpoledne, rozhodli jsme se vyřešit věc hned.

**12.** Co znamená výraz *meliorace*?

- a) rozdělení pozemku
- b) odvodnění, zušlechtění půdy
- c) zrovnoprávnění příjmů
- d) neoprávněné užívání cizí věci
- e) snížení kupní síly

**13.** Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *vágní*.

- a) přímý
- b) přesný
- c) otevřený
- d) nejasný
- e) náročný

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Jenda na nic nečekal a prásknul do bot.*

- a) rozzlobil se
- b) řekl pravdu
- c) zalhal
- d) urazil se
- e) utekl

## Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo zdravotnictví, které mělo 30 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 20 % znovu navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 26 000
- b) 30 000
- c) 22 000
- d) 28 800
- e) 24 600

16. Příjímacích zkoušek se zúčastnilo 2016 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli lepší výsledek než uchazeč Kvído, je 4krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek horší než Kvído. Kolikátý Kvído skončil, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Kvído?

- a) 1612.
- b) 404.
- c) 1512.
- d) 1513.
- e) 1613.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty 2, 3, 4, -4, -5, -6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 4
- b) 5
- c) 6
- d) 7
- e) 8

18. Zjednodušte výraz.

$$(18 \times 30 \times 42) / (12 \times 50 \times 63)$$

- a) 3 / 2
- b) 2 / 3
- c) 2 / 5
- d) 3 / 5
- e) 5 / 3

19. Pro kolik dvouciferných čísel platí, že jejich první číslice má nižší hodnotu než jejich druhá číslice?

- a) 36
- b) 45
- c) 46
- d) 49
- e) 50

20. Když k číslu  $X$  přičtu 4 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 75, dostanu převrácenou hodnotu čísla 3. Které z níže uvedených čísel je  $X$ ?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

21. Šest soutěžících, Marek, Nora, Ota, Petra, Renata, Tomáš, se zúčastnilo turnaje ve skoku do výšky. Každý soutěžil sám za sebe, pro umístění je určující počet dosažených bodů (vyšší počet = lepší umístění). Žádní dva soutěžící nedosáhli shodného počtu bodů. Na prvních třech místech ani na posledních třech místech se neumístily samé ženy (Nora, Petra, Renata) a na prvních třech ani na posledních třech místech se neumístili samí muži (Marek, Ota, Tomáš). Ota i Tomáš každý dosáhl méně bodů než kterákoli z žen. Dle tohoto zadání NEPŘIPADÁ v úvahu možnost, že

- a) Ota, nebo Tomáš skončil na čtvrtém místě.
- b) Marek skončil na lepším místě než Ota i než Tomáš.
- c) Ota a Tomáš v souhrnu získali více bodů než první z žen.
- d) kterákoli žena má víc bodů než Tomáš.
- e) muži v součtu získali více bodů než ženy.

22. „Žádný kruh není kuželosečka. Každá zlomenina je kuželosečka.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některá zlomenina je kruh.
- b) Žádná zlomenina není kruh.
- c) Každá kuželosečka je zlomenina.
- d) Každá zlomenina je kruh.
- e) Některý kruh je zlomenina.

23. „Každý sportovec je atlet. Žádný koulař není atlet.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Každý sportovec je koulař.
- b) Žádný koulař není sportovec.
- c) Některý sportovec je koulař.
- d) Každý koulař je sportovec.
- e) Některý koulař je sportovec.

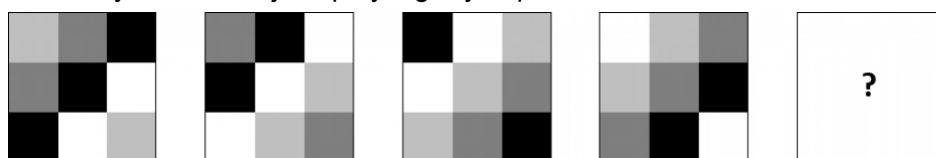
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

$3\uparrow 5\leftarrow 5\downarrow 2\leftarrow 2\uparrow 5\rightarrow 1\downarrow 3\leftarrow 3\downarrow 3\rightarrow$

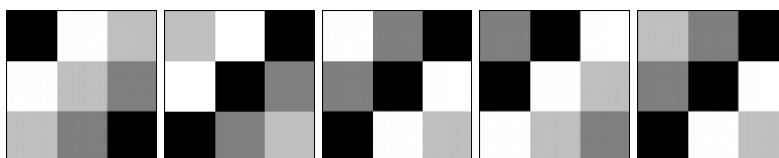
Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a)  $4\uparrow 2\rightarrow$
- b)  $2\uparrow 4\rightarrow$
- c)  $4\downarrow 2\leftarrow$
- d)  $3\uparrow 3\rightarrow$
- e)  $4\uparrow 2\leftarrow$

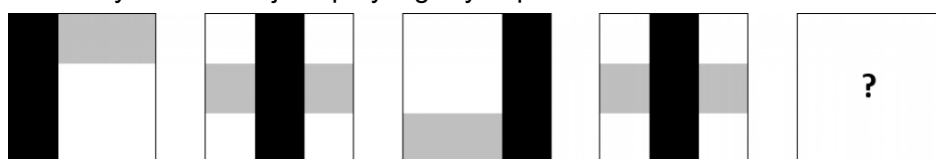
25. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?



a)                      b)                      c)                      d)                      e)



26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?



a)                      b)                      c)                      d)                      e)



## Kritické myšlení

27. „Průzkum mezi 600 osobami bez domova ukázal, že 80 % dotázaných má problémy s užíváním návykových látek. Stejný podíl respondentů také nevyužívá služeb charity či jiných specializovaných zařízení.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Pouze 20 % dotázaných osob bez domova využívá služeb charity či jiných specializovaných zařízení.
- Podmínkou využívání služeb charity či jiných specializovaných zařízení je aktuální absence užívání návykových látek.
- Pravděpodobnost užívání návykových látek činí u osob bez domova, které nevyužívají služeb charity či jiných specializovaných zařízení, 80 %.
- Služby charity a jiných specializovaných zařízení nejsou dostupné celkem 80 % osob bez domova.
- Osoby bez domova, které mají potíže s alkoholem, nevyužívají služeb charity ani jiných specializovaných zařízení.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Příjemné činnosti jsou lidem příjemnější než nepříjemné aktivity.
- Poctiví studenti budou dosahovat více bodů v závěrečných testech než nepoctiví studenti.
- Upřednostňování jednoho dítěte před jiným je neférové.
- Existuje rozdíl mezi chlapci a dívkami v průměrném počtu hodin strávených hraním videoher.
- Konzumace česneku statisticky významně snižuje riziko napadení upíry.

**29.** Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Nemusí pršet, stačí, když kape.*

- a) Není každý den posvícení.
- b) Komu se nelení, tomu se zelení.
- c) Kdo šetří, má za tři.
- d) Kdo nic nemá, nic neztratí.
- e) Malé ryby, taky ryby.

**30.** Jaké jsou hlavní negativní důsledky šíření *fake news* pro společnost?

- a) Mohou u populace vést k neustálému sledování zpráv, což může způsobit například nespavost.
- b) Mohou narušit důležitou roli novinářů a médií v demokratické společnosti.
- c) Vedou k rozšiřování názorových proudů a zbytečných postojových debat ve společnosti.
- d) Mohou být oprávněným důvodem pro omezení svobody projevu a zvýšení regulace médií.
- e) Mohou vést k dezinformaci veřejnosti a ohrožit tak bezpečnost státu v mnoha ohledech a sférách.

### **Společné zadání otázek 31 a 32**

Z detektivního příběhu

Z chaty lorda Pěničky se ztratily starožitnosti. Zámek nebyl porušen a klíče mělo kromě členů rodiny ještě pět kamarádů lordova dospívajícího syna. Svědek žijící poblíž vypověděl, že si během své večerní procházky všiml, jak se v chatě svítí, neměl však hodinky. Každý z chlapců měl alibi na část večera a noci, ale žádný na celou dobu. Světlo do případu přinesl až nový, delší rozhovor se svědkem. Detektivovy poznámky se ale pomíchaly.

- A) A též si všimnul, jak se otevírají bílé květy knotovky noční.
- B) Jen jeden chlapec totiž neměl alibi na dobu kolem deváté.
- C) Svědek si pamatoval spoustu detailů z večerní přírody.
- D) Ta vykvétá kolem deváté, což odpovídá i zpěvu rákosníka.
- E) Vzpomněl si, jak při pohledu na rozsvícené okno zaslechl hlas rákosníka.
- F) Toto časové ohraničení pomohlo usvědčit pachatele.

**31.** Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující celek.

- a) B – E – A – D – F – C
- b) B – F – C – E – A – D
- c) E – A – B – F – C – D
- d) C – E – A – D – F – B
- e) C – A – E – F – B – D

**32.** Které z následujících tvrzení NENÍ v souladu s výše uvedenými skutečnostmi?

- a) Svědek neměl během své večerní procházky hodinky.
- b) Svědek si pamatoval na to, že zaslechl zpěv rákosníka.
- c) Svědek pomohl vyšetřujícím ohraničit dobu, během níž se v chatě svítilo.
- d) Všichni kamarádi lordova syna měli alibi na dobu mezi osmou a desátou hodinou večer.
- e) Svědek vypověděl, kdy viděl rozkvést květy knotovky.

### Společné zadání otázek 33 a 34

Geometrická optika pokládá světlo vyzařované ze světelného zdroje za svazek paprsků šířících se prostorem. Světelné paprsky mohou být znázorněny jako přímky a na ně lze aplikovat geometrické zákony. Užitím geometrické optiky jako modelu můžeme popsat chování světla při odrazu a lomu. Přejíždí-li světelný paprsek z jednoho prostředí do druhého s rozdílnou hustotou (například ze vzduchu do skla nebo naopak), část světla může vstoupit do druhého prostředí a změnit směr. Pokud bude světlo procházet z prostředí hustšího do prostředí řidšího, budou se paprsky lámat od kolmice, tj. úhel lomu bude větší než úhel dopadu. Bude-li světlo naopak procházet z řidšího do hustšího prostředí, bude se lámat ke kolmici – to znamená, že úhel lomu bude menší než úhel dopadu. Kromě toho může být část světla odražena zpět do původního prostředí – tento částečný odraz se nazývá Fresnelův odraz. Lom a odraz světla se tedy mnohdy doprovázejí. Vztah mezi úhly dopadu a odrazu definuje v takovém případě tzv. Snellův zákon.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Fresnelův a Snellův zákon v geometrii
- b) Využití přímky v matematické geometrii
- c) Sklo a světelná optika
- d) Principy lomu světla dle geometrické optiky
- e) Vztah hustoty a prostředí ve fyzice

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Při přechodu světla z jednoho prostředí do druhého s rozdílnou hustotou může docházet k tzv. Fresnelovu odrazu.
- b) Při lomu světla ke kolmici je úhel lomu menší než úhel dopadu.
- c) Hustota prostředí je závislá na množství světla, které na toto prostředí dopadá.
- d) Při lomu světla od kolmice je úhel lomu větší než úhel dopadu.
- e) Geometrická optika předpokládá, že světlo je svazkem paprsků.

## Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

*Koupila jsem dvě půlky půlek za osmdesát marek. Půlka půlky byla novinka na trhu. V jednom balíčku byla asi čtvrtina gramu. Dřív nám čtvrtka stačila pro tři. Teď jsme s tím tak akorát vyšli my dva.*

- a) Sto roků samoty
- b) 1984
- c) Nazí a mrtví
- d) My děti ze stanice ZOO
- e) Petr a Lucie

36. Ve kterém z následujících literárních děl vystupuje postava jménem pan Darcy?

- a) Bídníci
- b) Pýcha a předsudek
- c) Lolita
- d) Na západní frontě klid
- e) Zločin a trest

37. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Říp.
- b) Záskok.
- c) Švestka.
- d) Akt.
- e) Afrika.



38. Kdo je autorem románu *Helimadoe*?

- a) Jaroslav Hašek
- b) Miloslav Švandrlík
- c) Ota Pavel
- d) Jaroslav Havlíček
- e) Milan Kundera

39. Který z uvedených filmů natočil Jiří Strach?

- a) Pelíšky
- b) Anděl Páně
- c) Z pekla štěstí
- d) Ducháček to zařídí
- e) Tobruk

40. Najděte florentského renesančního malíře, který proslul jako autor obrazu *Zrození Venuše*.

- a) Tiziano Vecellio
- b) Michelangelo Buonarroti
- c) Giotto di Bondone
- d) Giorgio de Chirico
- e) Sandro Botticelli

41. Vyberte výraz, který NEOZNAČUJE grafickou techniku.

- a) linořez
- b) dřevořez
- c) lept
- d) kamenotisk
- e) kolorit

42. Mezi tzv. *sedm smrtelných hříchů* NEPATŘÍ

- a) závist.
- b) pýcha.
- c) lenost.
- d) nestřídmost.
- e) klení.

43. Co označuje výraz *sviňucha*?

- a) sladkovodní rybu
- b) exotické plemene prasete
- c) endemickou rostlinu ČR
- d) mořského savce
- e) alpské proudění

44. Ve které sportovní disciplíně se proslavila Věra Čáslavská?

- a) gymnastika
- b) synchronizované plavání
- c) plavání
- d) vodní slalom
- e) atletika

45. Jak se nazývá oficiální měna Dánska?

- a) lira
- b) koruna
- c) drachma
- d) forint
- e) marka

**46.** Kterou bájnou rekvizitu bychom použili pro demonstraci geniálního řešení situace, kdy se zprvu zdá, že něco je obtížné, nebo dokonce nemožné, ale jakmile někdo objeví vhodné řešení, zdá se to být všem ostatním už jednoduché nebo zjevné?

- a) Prométheův oheň
- b) Damoklův meč
- c) Kolumbovo vejce
- d) Kainovo znamení
- e) Achillovu patu

**47.** Předsedou Senátu Parlamentu České republiky NEBYL

- a) Miloš Vystrčil.
- b) Jaroslav Kubera.
- c) Přemysl Sobotka.
- d) Václav Klaus.
- e) Petr Pithart.

**48.** Předchůdkyní filozofických fakult byla ve středověku fakulta

- a) filologická.
- b) historická.
- c) teologická.
- d) artistická.
- e) dějepisná.

**49.** Kterou z uvedených funkcí či pozic v ČR jmenuje či dosazuje vláda?

- a) předsedu Ústavního soudu
- b) ředitele Bezpečnostní informační služby
- c) guvernéra České národní banky
- d) předsedu vlády
- e) předsedu Nejvyššího soudu

**50.** Rok 1960 je označován jako *Rok Afriky*, protože

- a) dvě desítky států získaly nezávislost.
- b) byl založen program na ochranu slonů ve střední Africe.
- c) v Jihoafrické republice byl zrušen apartheid.
- d) vznikl stát Libérie, do něhož se vrátila řada Afroameričanů.
- e) zatím nerozdělené státy byly kolonizovány.